

Briselē, 2019. gada 22. novembrī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0224(COD)**

14298/1/19
REV 1

RECH 498	CODEC 1648
COMPET 752	MARE 27
IND 287	DIGIT 172
MI 799	EMPL 572
EDUC 457	CYBER 315
TELECOM 363	CLIMA 307
ENER 509	SPACE 93
ENV 936	ATO 97
REGIO 211	RELEX 1070
AGRI 559	JAI 1218
TRANS 542	CSDP/PSDC 537
SAN 472	ECO 121
CADREFIN 377	

PIEZĪME

Sūtītājs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)

Saņēmējs: Padome

Iepr. dok. Nr.: 14016/19

K-jas dok. Nr.: 9865/18 RECH 272 COMPET 421 IND 153 MI 436 EDUC 245 TELECOM
170 ENER 224 ENV 413 REGIO 38 AGRI 271 TRANS 248 SAN 181
CADREFIN 79 CODEC 998 IA 189 + ADD 1-6

Temats: "Apvāršnis Eiropa" dokumentu kopums: 2021.–2027. gada pētniecības un inovācijas
pamatprogramma

– Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pētniecības
un inovācijas pamatprogrammas "Apvāršnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu
izplatīšanas noteikumiem

a) apsvērumi

b) IV pielikums (sinerģijas)

– *daļēja vispārēja pieeja*

I. IEVADS

1. Komisija, pamatojoties uz LESD 173., 182., 183. un 188. pantu, 2018. gada 7. jūnijā iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem (2021–2027).
2. Padome daļēju vispārēju pieeju pieņēma Konkurētspējas padomes sanāksmē 2018. gada 30. novembrī¹.
3. Eiropas Parlaments iecēla EP deputātu *Dan NICA (S&D)* par referentu attiecībā uz pamatprogrammu. Eiropas Parlaments par savu ziņojumu nobalsoja 2018. gada 12. decembrī. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2018. gada 17. oktobrī², savukārt Reģionu komiteja atzinumu sniedza 8.–10. oktobra plenārsēdē³.
4. Iepriekšējā Eiropas Parlamenta sasaukuma laikā pēc sestā un pēdējā dialoga, kas notika 2019. gada 19. martā, prezidentvalsts ar Eiropas Parlamenta pārstāvjiem panāca kopīgu izpratni par lielāko daļu priekšlikuma noteikumu. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 27. martā apstiprināja kopīgo izpratni. Eiropas Parlaments 2019. gada 17. aprīlī nobalsoja par normatīvo rezolūciju par šo priekšlikumu.
5. Apsvērumi, kas nav ietverti kopīgajā izpratnē, un IV pielikums par pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" sinerģijām ar citām ES programmām nav daļa no kopīgās izpratnes.
6. Tāpat, tā kā pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" ir saistīta ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS), visi noteikumi, kam ir ietekme uz budžetu, ir likti kvadrātiekvās, un tie nav daļa no kopīgās izpratnes. Tas pats attiecas uz tiem noteikumiem par trešām valstīm, kas ir asociētas ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", kuriem ir horizontāls raksturs.

¹ 15102/18 + ADD 1; Ungārija nevarēja atbalstīt šo daļējo vispārējo pieeju.

² 13758/18 (atzinums aptver gan pamatprogrammu, gan īpašo programmu).

³ 13759/18 (atzinums aptver gan pamatprogrammu, gan īpašo programmu).

II. DARBS PADOMĒ

7. Austrijas un Rumānijas prezidentūru laikā Pētniecības jautājumu darba grupa sāka diskusijas par tiem priekšlikuma apsvērumiem, kas nebija daļa no kopīgās izpratnes. Pamatojoties uz šīm diskusijām, prezidentvalsts Somija darba grupas 2019. gada 12. septembra sanāksmē iepazīstināja ar pirmo kompromisa tekstu. Kopš šīs sanāksmes darba grupa ir izskatījusi pastāvīgi atjauninātos prezidentvalsts kompromisa tekstus.
8. Turklāt prezidentvalsts Somija darba grupas 2019. gada 7. oktobra sanāksmē nāca klajā ar pirmo kompromisa tekstu IV pielikumam, kurš attiecas uz pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" sinerģijām ar citām programmām. Kopš šīs sanāksmes darba grupa ir izskatījusi pastāvīgi atjauninātos prezidentvalsts kompromisa tekstus.
9. Šīs piezīmes pielikumā iekļautais teksts ir pārņemts dokumenta 14016/19 pielikumā izklāstītais teksts, kas tika apspriests Pastāvīgo pārstāvju komitejas 2019. gada 20. novembra sanāksmē. Komiteja vienojās nosūtīt tekstu bez grozījumiem Padomei (Konkurētspēja) pieņemšanai 2019. gada 29. novembra sanāksmē.
10. Prezidentvalsts vēlas panākt vispārēju pieeju attiecībā uz savu kompromisa tekstu apsvērumiem un IV pielikumam. Kā norādīts iepriekš, joprojām ir noteikumi, kas ir likti kvadrātiekvās citās teksta daļās. Tāpēc šī vispārējā pieeja būs daļēja.
11. Ja Padome (Konkurētspēja) 29. novembra sanāksmē panāks daļēju vispārēju pieeju par *Euratom* programmu, kvadrātiekvās turpmāk izklāstītā teksta IV pielikuma 15. punktā tiks svītrotas un teksts par sinerģiju ar *Euratom* programmu arī būs daļa no šīs daļējās vispārējās pieejas.
12. Ungārija paziņoja, ka tā saglabā savu nostāju par visu turpmāk pielikumā iekļauto tekstu atbilstoši vispārējai atrunai par pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" kopīgo izpratni.

III. NOBEIGUMS

13. Padome tiek aicināta pieņemt daļēju vispārēju pieeju, kā izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.

**PRIEKŠLIKUMS – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA PAR
PĒTNIECĪBAS UN INOVĀCIJAS PAMATPROGRAMMAS "APVĀRSNIS EIROPA"
IZVEIDI UN DALĪBAS UN REZULTĀTU IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMIEM**

APSVĒRUMI UN IV PIELIKUMS (SINERGIJAS)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu, 182. panta
1. punktu, 183. pantu un 188. panta otro daļu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁴,
ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁵,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁶,

⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁶ Eiropas Parlamenta .. nostāja [(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)] un Padomes .. lēmums.

tā kā:

- (1) Savienības mērķis ir stiprināt savu zinātnisko un tehnoloģisko bāzi, izveidojot tādu Eiropas pētniecības telpu, kurā notiek brīva pētnieku, zinātniskās informācijas un tehnoloģiju aprīte, un mudinot to kļūt konkurētspējīgākai, tostarp tās rūpniecības nozarē, vienlaikus sekmējot visus pētniecības un inovācijas pasākumus, lai īstenotu Savienības stratēģiskās prioritātes, kuru virsmērķis ir veicināt mieru, Savienības vērtības un tās tautu labklājību.
- (2) Lai šā vispārējā mērķa īstenošanā nodrošinātu ietekmi uz zinātņi, tehnoloģijām, ekonomiku, vidi un sabiedrību un maksimāli palielinātu Savienības pievienoto vērtību tās pētniecības un inovācijas ieguldījumu jomā, Savienībai ar 2021.–2027. gada pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ("Programma") starpniecību būtu jāiegulda izcilā pētniecībā un inovācijā, lai atbalstītu izcilu zināšanu un kvalitatīvu tehnoloģiju radīšanu, labāku izplatīšanu un nodošanu Savienībā, piesaistītu talantus visos līmeņos un sniegtu ieguldījumu Savienības talantu kopuma pilnīgā iesaistē, sekmētu kopdarbības saites un pastiprinātu pētniecības un inovācijas ietekmi Savienības politiku izstrādē, atbalstīšanā un īstenošanā, atbalstītu un nostiprinātu inovatīvu un ilgtspējīgu risinājumu izmantošanu un izvēršanu Savienības ekonomikā, jo īpaši MVU, un sabiedrībā, risinātu globālus problēmjautājumus, tostarp tos, kas saistīti ar klimata pārmaiņām un ilgtspējīgas attīstības mērķiem, radītu darbvietas, palielinātu ekonomikas izaugsmi, veicinātu rūpniecības konkurētspēju un palielinātu Savienības pievilcīgumu pētniecības un inovācijas jomā. Ar Programmu būtu jāveicina visu veidu inovācija, tostarp radikāla inovācija, un jāsekmē inovatīvu risinājumu izvēršana tirgū, un jāoptimizē šādu ieguldījumu atdeve nolūkā pastiprināt ietekmi spēcīgākā Eiropas pētniecības telpā.
- (2.a) Ar Programmu būtu jāsekmē tas, ka dalībvalstīs tiek palielināti publiskie un privātie ieguldījumi pētniecībā un inovācijā, tādējādi palīdzot sasniegt pētniecībā un attīstībā veikto vispārējo ieguldījumu līmeni vismaz 3 % apmērā no Savienības IKP. Lai sasniegtu šo mērķi, dalībvalstīm un privātajam sektoram būs jāpapildina Programma ar savām pastiprinātām ieguldījumu darbībām pētniecībā, attīstībā un inovācijā ⁷.

⁷ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (3) Lai palīdzētu īstenot Savienības politikas mērķus, ar šo Programmu atbalstītajos pasākumos attiecīgā gadījumā vajadzētu izmantot inovācijai labvēlīga regulējuma sniegtās priekšrocības un – saskaņā ar inovācijas principu ^{8,9} – iedvesmot uz šādu regulējumu nolūkā atbalstīt to, ka Savienības ievērojami zināšanu aktīvi tiek ātrāk un intensīvāk pārveidoti par inovācijām.
- (4) Visas Programmas īstenošanā pēc iespējas plašāk būtu jāievēro šādi vispārējie principi – atvērtā zinātne, atvērtā inovācija un atvērtība pasaulei. Šiem principiem būtu jānodrošina izcilība un Savienības ieguldījumu ietekme pētniecībā un inovācijā.
- (5) Atvērtā zinātne, ieskaitot atvērto piekļuvi zinātniskajām publikācijām un pētījumu datiem, kā arī zināšanu optimāla izplatīšana un izmantošana, var uzlabot zinātnes kvalitāti un palielināt tās ietekmi un sniegtos ieguvumus, kā arī paātrināt zināšanu attīstību, padarot to uzticamāku, efektīvāku un precīzāku, sabiedrībai labāk saprotamu un reaģētspējīgāku uz sabiedrības problēmām. Būtu jāparedz noteikumi, lai garantētu, ka atbalsta saņēmēji nodrošina atvērto piekļuvi zinātniski recenzētām zinātniskajām publikācijām. Tāpat būtu jāgarantē, ka atbalsta saņēmēji nodrošina atvērto piekļuvi pētniecības datiem, ievērojot principu "tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik vajadzīgs" un pieļaujot izņēmumus tādu pamatotu iemeslu dēļ, kuri saistīti ar datu aizsardzības noteikumiem un drošības interesēm, kā arī ar intelektuālā īpašuma tiesībām, Eiropas Savienības ekonomisko konkurētspēju pasaules mērogā un citām likumīgām interesēm. Lielāks uzsvars jo īpaši būtu jāliek uz pētījumu datu atbildīgu pārvaldību, kurai būtu jāatbilst *FAIR* – "*Findability*" (atrodamība), "*Accessibility*" (piekļūstamība), "*Interoperability*" (savietojamība) un "*Reusability*" (atkalizmantojamība) – principiem, jo sevišķi racionalizējot datu pārvaldības plānus. Attiecīgos gadījumos atbalsta saņēmējiem vajadzētu izmantot iespējas, ko piedāvā Eiropas atvērtās zinātnes mākonis, un ievērot vēl citus atvērtās zinātnes principus un praksi.

⁸ Labāka regulējuma, pētniecības un inovācijas instrumentu kopums, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

⁹ Komisijas 2018. gada 15. maija paziņojums "Atjaunota Eiropas programma pētniecībai un inovācijai – Eiropas izdevība veidot savu nākotni" (COM(2018)306).

- (6) Programmas koncepcijai un projektam būtu jāapmierina vajadzība radīt atbalstīto pasākumu kritisko masu visā ES un ar starptautiskas sadarbības palīdzību, to darot saskaņā ar ANO Programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM). Programmas īstenošanai būtu jāpastiprina šo mērķu sasniegšana un ES un tās dalībvalstu apņemšanās īstenot Programmu 2030. gadam un saskaņotā un integrētā veidā panākt ilgtspējīgu attīstību tās trīs dimensijās, proti, ekonomikas, sociālajā un vides jomā.
- (7) Ar Programmas atbalstītajiem pasākumiem būtu jāveicina Savienības mērķu un prioritāšu sasniegšana, minēto mērķu un prioritāšu īstenošanā panāktā progresa uzraudzīšana un novērtēšana un pārskatītu vai jaunu prioritāšu izstrāde.
- (7.a) Programma nodrošina publiskā finansējuma pārredzamību un pārskatatbildību pētniecības un inovācijas projektos, tādējādi aizsargājot sabiedrības intereses.
- (7.b) Ar Programmu būtu jāatbalsta pētniecības un inovācijas pasākumi sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Tas nozīmē zinātniskās informācijas pilnveidošanu šajā jomā, kā arī sociālajās un humanitārajās zinātnēs gūto atziņu un panākumu izmantošanu, lai tādējādi palielinātu programmas ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību. Pīlāra "Globālās problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" ietvaros sociālās un humanitārās zinātnes tiks pilnībā integrētas visās kopās. Papildus tam, ka sociālās un humanitārās zinātnes tiek veicinātas projektu ietvaros, sociālo un humanitāro zinātņu integrācija būtu arī jāatbalsta, attiecīgos gadījumos ekspertu komitejās un izvērtēšanas grupās iekļaujot neatkarīgus ekspertus no sociālo un humanitāro zinātņu jomas, kā arī finansēto pētniecības darbību ietvaros veicot sociālo un humanitāro zinātņu savlaicīgu uzraudzību un ziņojot par tām. Visā Programmā jo īpaši tiks uzraudzīts sociālo un humanitāro zinātņu integrēšanas līmenis.

- (8) Programmā būtu jā saglabā līdzsvarota pieeja starp pētniecību un inovāciju, kā arī starp augšupējo (pētnieku vai inovatoru noteikto) un lejupējo (stratēģiski izvirzīto prioritāšu noteikto) finansēšanu atbilstoši iesaistīto pētniecības un inovācijas kopienu būtībai, īstenojamo pasākumu veidiem un mērķim un vēlamajai ietekmei. Šo faktoru kombinācijai būtu jānosaka tas, kādu pieeju izvēlēties saistībā ar attiecīgajām Programmas daļām, kuras visas veicina visu Programmas vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
- (8.a) Ar Programmu būtu jāatbalsta visas pētniecības un inovācijas stadijas, jo īpaši kopdarbības projektu ietvaros, kā arī – attiecīgā gadījumā – uzdevumu un partnerību ietvaros. Fundamentālā pētniecība ir svarīgs aktīvs un būtisks nosacījums tam, lai palielinātu Savienības spēju piesaistīt labākos zinātniekus un tādējādi kļūtu par pasaules mēroga izcilības centru. Būtu jānodrošina līdzsvars starp fundamentālo un lietišķo pētniecību. Pētniecība apvienojumā ar inovāciju veicinās Savienības ekonomikas konkurētspēju, izaugsmi un darbvietu radīšanu.
- (8.b) Pierādījumi liecina, ka daudzveidības – visās šā vārda nozīmēs – pieņemšana ir ļoti svarīga, lai tādējādi nodrošinātu labu zinātni, jo zinātne gūst labumu no daudzveidības. Daudzveidība un iekļautība sekmē izcilību kopdarbīgas pētniecības un inovācijas jomā: sadarbība starp disciplīnām, nozarēm un visā Eiropas pētniecības telpā nodrošina labāku pētniecību un kvalitatīvākus projektu priekšlikumus, tā var paaugstināt akceptēšanas līmeni sabiedrībā, kā arī veicināt inovācijas sniegtos ieguvumus, tādējādi virzot uz priekšu Eiropas progresu ¹⁰.
- (8.c) Procedūra "ātrais ceļš uz pētniecību un inovāciju" ("*A Fast Track to Research and Innovation*") var tikt piemērota, lai maziem kopdarbības konsorcijiem, kuru veiktās darbības sniedzas no fundamentālās pētniecības līdz izmantošanai komerciāliem nolūkiem, nodrošinātu ātrāku un augšupēju piekļuvi līdzekļiem.
- (8.d) Lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietekmi, īpaša uzmanība būtu jāpievērš daudzdisciplinārām, starpdisciplinārām un transdisciplinārām pieejām.
- (8.e) Lai sasniegtu šīs Programmas mērķus un vienlaikus ievērotu izcilības principu, ar Programmu būtu jātiecas stiprināt – cita starpā – kopdarbības saiknes Eiropā, tādējādi veicinot pētniecības un inovācijas plaisas mazināšanu ¹¹.

¹⁰ Saskaņots daļējas vispārējas pieejas ietvaros.

¹¹ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (8.f) Izcilības iniciatīvu mērķim vajadzētu būt stiprināt pētniecības un inovācijas izcilību kritērijiem atbilstošajās valstīs, tostarp, piemēram, atbalstot apmācību, lai uzlabotu pārvaldības prasmes pētniecības un inovācijas jomā, piešķirot godalgas, stiprinot inovācijas ekosistēmas, kā arī izveidojot pētniecības un inovācijas tīklus, tostarp balstoties uz ES finansētām pētniecības infrastruktūrām. Lai varētu pieteikties finansējuma saņemšanai pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" sadaļas "Dalības paplašināšana un izcilības apmaiņa" ietvaros, pieteikuma iesniedzējiem ir skaidri jānorāda, ka projekti ir saistīti ar valsts un/vai reģionālām pētniecības un inovācijas stratēģijām ¹².
- (9) Pīlāra "Izcila zinātne" ietvaros veiktie pētniecības pasākumi būtu jānosaka atbilstoši zinātnes vajadzībām un iespējām, un ar tiem būtu jāveicina zinātniskā izcilība. Pētniecības programma būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar zinātnisko kopienu, un tai būtu jāietver uzsvars uz jaunu pētniecības un inovācijas jomas talantu un pētnieku karjeras sākumposmā piesaistīšanu, vienlaikus stiprinot EPT, izvairoties no intelektuālā darbaspēka emigrācijas un sekmējot intelektuālā darbaspēka apriti.
- [(9.a) Programmai būtu jāatbalsta Savienība un tās dalībvalstis, lai ņemtu vērā realitāti saistībā ar ļoti sīvo starptautisko sāncensību par izcilāko prātu un prasmju piesaistīšanu.]
- (10) Pīlārs "Globālās problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" būtu jāveido, izmantojot pētniecības un inovācijas pasākumu kopas, lai panāktu pēc iespējas lielāku integrāciju visās attiecīgajās tematiskajās jomās, vienlaikus nodrošinot augstu un ilgtspējīgu izcilības un ietekmes līmeni attiecībā pret resursiem, kas tiek tērēti. Tas veicinās starpdisciplīnu, starpnozaru, dažādu politikas jomu un pārrobežu sadarbību ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, ievērojot Programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma principus, un Savienības nozaru konkurētspējas palielināšanā šajā ziņā. Ambiciozu un plaša mēroga iniciatīvu organizēšana pētniecības un inovācijas uzdevumu veidā ļaus programmai panākt pārveidojošu un sistēmisku ietekmi uz sabiedrību, lai atbalstītu ilgtspējīgas attīstības mērķus, arī ar starptautiskas sadarbības un zinātnes diplomātijas starpniecību.

¹² Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (11) Rūpniecības (visu veidu – no individuāla uzņēmēja un maza un vidēja uzņēmuma līdz lieliem uzņēmumiem) pilnīgai un savlaicīgai iesaistīšanai Programmā vajadzētu būt vienam no galvenajiem ceļiem, pa kuriem īstenot Programmas mērķus, konkrēti – radīt ilgtspējīgas darbvietas un panākt ilgtspējīgu izaugsmi. Attiecībā uz šādu rūpniecības iesaisti būtu jāparedz, ka tās daļība darbībās tiek atbalstīta tādā līmenī, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam atbalsta līmenim, kurš noteikts iepriekšējā pamatprogrammā "Apvāršnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ("Apvāršnis 2020")¹³.
- (11.a) Ar Programmas darbībām būtu jāsniedz nozīmīgs ieguldījums, lai atraisītu Eiropas stratēģisko nozaru potenciālu, tostarp svarīgas pamattehnoloģijas, kas atspoguļo ES rūpniecības politikas stratēģijas mērķus¹⁴.
- (11.b) Apspriedēm ar daudzpusējām ieinteresētajām personām, tostarp ar pilsonisko sabiedrību un rūpniecību, būtu jāveicina tās perspektīvas un prioritātes, kas noteiktas stratēģiskās plānošanas procesā. Tā rezultātā būtu jāizstrādā periodiski stratēģiskie pētniecības un inovācijas plāni, ko pieņem ar īstenošanas aktiem, nolūkā sagatavot darba programmu saturu.
- (11.c) Attiecībā uz konkrētu finansējamo darbību – darba programmā būtu jāņem vērā konkrētu iepriekšējo projektu iznākums un situācija zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā valsts, Savienības un starptautiskā līmenī, kā arī norises, kas saistītas ar attiecīgo politiku, tirgu un sabiedrību¹⁵.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvāršnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

¹⁴

¹⁵ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (12) Ir svarīgi atbalstīt Savienības rūpniecību, lai pasaules mērogā saglabātu vai iegūtu līderpozīcijas inovācijā, digitalizācijā un klimatneitralitātē, jo īpaši veicot ieguldījumus svarīgās pamattehnoloģijās, kas būs nākotnes uzņēmējdarbības pamatā. Ar Programmas darbībām būtu jānovērš tirgus darbības traucējumi vai neoptimālu ieguldījumu situācijas, samērīgi, pārredzami, bez dublēšanās vai privātā finansējuma izspiešanas jāpalielina ieguldījumi un jānodrošina skaidra Eiropas pievienotā vērtība un ieguldījumu publiska atdeve. Tas nodrošinās konsekvenci starp programmas darbībām un ES noteikumiem par valsts atbalstu, tādējādi izvairoties no pārmērīgiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.
- (13) Pētniecība un inovācija Programmai būtu jāatbalsta integrēti, ievērojot visus attiecīgos Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumus. Pētniecības jēdziens, kas ietver arī eksperimentālu izstrādi, būtu jāizmanto saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) izstrādāto Fraskati (*Frascati*) rokasgrāmatu, turpretim inovācijas jēdziens būtu jāizmanto saskaņā ar ESAO un *Eurostat* izstrādāto Oslo rokasgrāmatu, ievērojot plašu pieeju, kas aptver sociālo inovāciju. Tehnoloģiskās izpētes, produktu izstrādes un demonstrēšanas pasākumos un darbības veidu definīcijās, kas pieejamas uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, arī turpmāk, tāpat kā iepriekšējā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", būtu jāņem vērā ESAO definīcijas, kas attiecas uz tehnoloģiju gatavības līmeni. Dotācijas darbībām nebūtu piešķiramas, ja pasākumi pārsniedz tehnoloģiju gatavības līmeni Nr. 8. Darba programma, kas attiecas uz konkrētu uzaicinājumu pīlārā "Globālās problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja", varētu pieļaut dotācijas plaša mēroga produktu validēšanai un ieviešanai tirgū.
- (13.a) Neskarot vispārējās sarunas par daudzgadu finanšu shēmu, pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" veicinās kosmosa jomas mērķu sasniegšanu ar tik lieliem izdevumiem, kas vismaz proporcionāli atbilst izdevumiem iepriekšējā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ¹⁶.

¹⁶ Saskaņots daļējas vispārējas pieejas ietvaros.

- (14) Komisijas paziņojumā par programmas "Apvārsnis 2020" vidusposma novērtējumu (COM(2018) 2 final), Eiropas Parlamenta Rezolūcijā par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas novērtējumu, ņemot vērā tās starpposma novērtējumu un priekšlikumu 9. pamatprogrammai (2016/2147(INI)), un Padomes secinājumos "Virzība no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējuma uz devīto pamatprogrammu" ir sniegta virkne ieteikumu attiecībā uz šo Programmu, tostarp tās noteikumiem par dalību un rezultātu izplatīšanu, balstoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar iepriekšējo programmu, kā arī ES iestāžu un ieinteresēto personu ieguldījumu. Minētie ieteikumi cita starpā paredz ierosināt pasākumus, lai veicinātu intelektuālā darbaspēka apriti un sekmētu pētniecības un inovācijas tīklu atvērību; veikt vērienīgākus ieguldījumus, lai sasniegtu kritisko masu un maksimāli palielinātu ietekmi; atbalstīt radikālu inovāciju; par prioritāti noteikt Savienības ieguldījumus pētniecībā un inovācijā augstas pievienotās vērtības jomās, jo īpaši izmantojot orientēšanos uz uzdevumu, pilnīgu, uz augsta līmeņa informētību balstītu un savlaicīgu iedzīvotāju iesaisti un plašu komunikāciju; racionalizēt Savienības finansēšanas satvaru, lai pilnībā izmantotu Savienības pētniecības un inovācijas potenciālu, tostarp vienkāršojot virkni partnerības iniciatīvu un līdzfinansēšanas shēmu; attīstīt lielāku skaitu konkrētu sinerģiju starp dažādiem Savienības finansēšanas instrumentiem, jo sevišķi novēršot tādas intervences loģikas, kas nav papildinošas, un dažādā finansējuma sarežģītību, un arī nolūkā palīdzēt visā Savienībā mobilizēt nepietiekami izmantoto pētniecības un inovācijas potenciālu; stiprināt starptautisko sadarbību un pastiprināt atvērību trešo valstu dalībai; un turpināt vienkāršošanu, balstoties uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas pieredzi.
- (15) Programmai būtu jāmeklē sinerģijas ar citām Savienības programmām, sākot ar to izveidi un stratēģisko plānošanu un beidzot ar projektu atlasīšanu, vadību, komunikāciju, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, uzraudzību, revīziju un pārvaldību. Attiecībā uz finansējumu pētniecības un inovācijas pasākumiem – ar sinerģijām vajadzētu sniegt iespēju veikt izmaksu attiecināmības noteikumu iespējami lielāku saskaņošanu. Lai izvairītos no pārklāšanās un dublēšanās un palielinātu Savienības finansējuma sviras efektu, var notikt līdzekļu pārvietošana no citām Savienības programmām uz pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" pasākumiem. Šādos gadījumos uz šādiem līdzekļiem ir attiecināmi pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" noteikumi.

- (16) Lai panāktu pēc iespējas lielāku Savienības finansējuma ietekmi un visefektīvāko ieguldījumu Savienības politikas mērķu īstenošanā, Savienībai vajadzētu attiecīgā gadījumā veidot Eiropas partnerības ar privātā un/vai publiskā sektora partneriem. Šādi partneri ietver rūpniecību, universitātes, pētniecības organizācijas, struktūras, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, vai pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tostarp fondus un NVO, kuri atbalsta un/vai īsteno pētniecību un inovāciju, ar noteikumu, ka vēlamie ietekmi efektīvāk var panākt partnerībā, nevis Savienība viena pati.
- (17) Programmai būtu jāstiprina starptautiska līmeņa sadarbība starp Eiropas partnerībām un partneriem no privātā un/vai publiskā sektora, tostarp apvienojot pētniecības un inovācijas programmas un pārrobežu ieguldījumus pētniecībā un inovācijā, kas tādējādi sniedz savstarpējus ieguvumus cilvēkiem un uzņēmumiem, vienlaikus nodrošinot, ka Savienība var aizstāvēt savas intereses stratēģiskās jomās ¹⁷.
- (17.a) Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT) pamatiniciatīvas ir apliecinājušas sevi kā efektīvu un lietderīgu instrumentu, kas, Savienībai un tās dalībvalstīm apvienojot un koordinējot centienus, sniedz labumu sabiedrībai. Pasākumi, kas tiek veikti NJT pamatiniciatīvu "Grafēns", "Cilvēka smadzeņu projekts" un "Kvantu tehnoloģija" ietvaros un tiek atbalstīti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", arī turpmāk saņems atbalstu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros, izmantojot darba programmā iekļautos uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Sagatavošanas darbības, ko atbalsta pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" NJT pamatiniciatīvu daļas ietvaros, tiks izmantotas stratēģiskajā plānošanas procesā saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un tiks ņemtas vērā darbā pie uzdevumiem, līdzfinansētām/kopīgi plānotām partnerībām un regulāriem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus ¹⁸.
- (18) Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*) būtu jāturpina Savienības politikas nodrošināt ar neatkarīgiem un uz klientu orientētiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisko atbalstu visā politikas ciklā. *JRC* tiešās darbības būtu jāīsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā Savienības politiku vajadzības un *JRC* lietotāju attiecīgās vajadzības un nodrošinot Savienības finanšu interešu aizsardzību. *JRC* būtu jāturpina ģenerēt papildu resursi.

¹⁷ Skatīt, piemēram, Komisijas priekšlikumu Regulai, ar ko izveido satvaru ārvalstu tiešo ieguldījumu Eiropas Savienībā izvērtēšanai (COM(2017) 487).

¹⁸ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (19) Pīlārā "Inovātīva Eiropa" būtu jānosaka virkne pasākumu uzņēmēju un uzņēmējdarbības vajadzību integrētai atbalstīšanai ar mērķi realizēt un paātrināt radikālu inovāciju straujas tirgus izaugsmes nolūkos. Tam būtu jānodrošina "vienas pieturas aģentūra", lai piesaistītu un atbalstītu visu veidu inovatorus un inovatīvus uzņēmumus (piemēram, MVU), tostarp jaunuzņēmumus un – izņēmuma gadījumos – mazus uzņēmumus ar vidēji lielu kapitālu, kuriem piemīt potenciāls izvērst darbību starptautiskā un Savienības mērogā, un jāpiedāvā ātras un elastīgas dotācijas un līdzieguldījumi, tostarp kopā ar privātiem ieguldītājiem. Šie mērķi būtu jāīsteno, izveidojot Eiropas Inovācijas padomi (*EIC*). Ar šo pīlāru arī būtu jāatbalsta Eiropas Inovācijas un tehnoloģiju institūts (*EIT*) un Eiropas inovācijas ekosistēmas kopumā, it īpaši līdzfinansējot partnerības ar valsts un reģionālajiem inovācijas atbalstītājiem.
- (19.a) Šīs regulas nozīmē un jo īpaši attiecībā uz pasākumiem, ko veic *EIC* ietvaros, jaunuzņēmums ir MVU tā dzīves cikla agrīnā posmā (tostarp uz universitātes bāzes veidoti uzņēmumi), kura mērķis ir inovatīvi risinājumi un mērogojams uzņēmējdarbības modelis un kurš ir autonomas Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 3. panta nozīmē¹⁹; un "uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu" ir uzņēmums, kurš nav ne mikrouzņēmums, ne arī mazais un vidējais uzņēmums, kā definēts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK, un kurā strādā 250 līdz 3000 darbinieku (darbinieku skaitu aprēķina saskaņā ar minētā ieteikuma pielikuma I sadaļas 3., 4., 5. un 6. pantu); mazs uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu ir uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu, kurā strādā ne vairāk kā 499 darbinieki.
- (20) Šīs Programmas politikas mērķi tiks ņemti vērā arī fonda *InvestEU* finanšu instrumentos un budžeta garantijā, jo īpaši politikas sadaļās "Pētniecība, inovācija un digitalizācija" un "MVU".

¹⁹ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (21) *EIC* kopā ar citām pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļām būtu jāveicina visu veidu inovācija, sākot no pakāpeniskas līdz radikālai un revolucionārai inovācijai, īpašu uzmanību pievēršot tirgu radošai inovācijai. *EIC* ar savu instrumentu "*Pathfinder*" un "*Accelerator*" palīdzību būtu jātiecas identificēt, attīstīt un izvērst visu veidu augsta riska inovācijas, tai skaitā pakāpeniskas inovācijas, galveno uzmanību veltot radikālām, revolucionārām un "dziļo tehnoloģiju" inovācijām, kurām piemīt potenciāls kļūt par tirgu radošām inovācijām. Ar saskaņota un racionalizēta atbalsta palīdzību *EIC* būtu jānovērš pašreizējais publiskā atbalsta un privāto ieguldījumu trūkums radikālā inovācijā. *EIC* instrumentiem ir nepieciešamas šim nolūkam īpaši paredzētas juridiskās un pārvaldības funkcijas, lai atspoguļotu tās mērķus, jo īpaši tirgū ieviešanas pasākumus ²⁰.
- (22) *EIC* instruments "*Accelerator*" palīdzēs pārvarēt "nāves ieleju" starp pētniecību, posmu pirms masveida komercializācijas un uzņēmumu darbības izvēršanu. "*Accelerator*" sniegs atbalstu darbībām ar augstu potenciālu, kuras rada tādu tehnoloģisku/zinātnisku, finansiālu, pārvaldības un/vai ar tirgu saistītu risku, ka tās vēl neuzskata par rentablām, un tādēļ tās nespēj tirgū piesaistīt ievērojamus ieguldījumus, tādējādi papildinot programmu *InvestEU*, ko izveido ar Regulu ²¹ un kas atbalstīs inovatīvus, bet rentablus projektus un subjektus.
- (22.a) Ciešā sinerģijā ar *InvestEU*, izmantojot tādus atbalsta veidus kā apvienotais finansējums un pašu kapitāla finansējums, *EIC* "*Accelerator*" būtu jāfinansē MVU, tostarp jaunuzņēmumi un – izņēmuma gadījumos – projekti, ko vada mazi uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu, kuri vēl nespēj radīt ienākumus, vēl nenes peļņu vai vēl nespēj piesaistīt pietiekamus ieguldījumus, lai pilnībā īstenotu savu projektu uzņēmējdarbības plānu. Šādi kritērijiem atbilstoši subjekti tiks uzskatīti par nerentabliem, lai gan daļu no tiem nepieciešamajiem ieguldījumiem būtu varējuši vai varētu nodrošināt viens vai vairāki ieguldītāji, tādi kā privāta vai publiska banka, ģimenes birojs, riska kapitāla fonds, komercenģelis u. c. Šādā veidā, pārvarot tirgus nepilnības, *EIC* "*Accelerator*" finansēs daudzsološus, bet vēl nerentablus subjektus, kas īsteno radikālas tirgu veidojošas inovācijas projektus. Tiklīdz šie projekti kļūs rentabli, tie izstrādes vēlākā posmā var tikt finansēti *InvestEU* ietvaros ²².

²⁰ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

²¹

²² Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (22.b) Lai gan apvienotam finansējumam vajadzētu būt galvenajam *EIC "Accelerator"* budžeta līdzekļu izlietošanas veidam 43. panta nolūkā, MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, paredzētajam *EIC "Accelerator"* atbalstam, ko sniedz tikai dotāciju veidā, būtu jāatbilst atbalstam, kuru sniedz iepriekšējās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013, MVU instrumenta budžeta ietvaros ²³.
- (23) Veicinot inovācijas, pētniecības, augstākās izglītības un uzņēmējdarbības integrēšanos, *EIT* – galvenokārt ar tā zināšanu un inovācijas kopienu (*ZIK*) starpniecību – būtu jātiecas stiprināt inovācijas ekosistēmas, ar kuru palīdzību risina globālās problēmas. Saskaņā ar tā izveides aktu, proti, *EIT* regulu, un tā stratēģisko pētniecības un inovācijas programmu *EIT* savos pasākumos būtu jāveicina inovācija un būtu ievērojami jāpalielina tā atbalsts augstākās izglītības integrācijai inovācijas ekosistēmā, jo īpaši: stimulējot izglītošanu uzņēmējdarbības jomā, veicinot spēcīgu nedisciplināru sadarbību starp rūpniecības nozari un akadēmiskajām aprindām; un identificējot paredzamās topošo inovatoru prasmes, kas būs nepieciešamas globālu problēmu risināšanai, tostarp padziļinātas digitālās un inovācijas prasmes. *EIT* nodrošinātajām atbalsta shēmām būtu jāsniedz labums *EIC* atbalsta saņēmējiem, savukārt jaunuzņēmumiem, kas rodas no *EIT ZIK*, vajadzētu būt piekļuvei *EIC* darbībām. Lai gan, ņemot vērā, ka *EIT* galveno uzmanību veltī inovācijas ekosistēmām, tam organiski būtu jāiekļaujas pīlārā "Inovatīva Eiropa", *EIT* attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta arī pārējie pīlāri.
- (24) Vienai no radikālas inovācijas uzplaukuma panākšanas pamatprasībām vajadzētu būt tam, ka uzņēmumiem, kuri konkurē konkrētā tirgū, tiek nodrošināti un saglabāti vienlīdzīgi konkurences apstākļi, lai tādējādi ļautu – jo īpaši maziem un vidējiem inovatoriem – gūt labumu no saviem ieguldījumiem un iekarot tirgus daļu.

²³ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

[(25) Ar Programmu būtu jāveicina un jāintegrē sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un iniciatīvām, kuru pamatā ir savstarpēji ieguvumi, ES intereses, starptautiskās saistības un – attiecīgā gadījumā – savstarpīgums. Starptautiskās sadarbības mērķim vajadzētu būt stiprināt Savienības izcilību, pievilcību un ekonomikas un rūpniecības konkurētspēju pētniecības un inovācijas jomā, risināt globālās problēmas, tostarp saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ievērojot principus, kas noteikti Programmā 2030. gadam un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemtajā Parīzes nolīgumā, un atbalstīt Savienības ārpolitiku. Būtu jāievēro pieeja, kas paredz vispārēju atvērtību starptautiskai līdzdalībai un mērķtiecīgām starptautiskas sadarbības darbībām, tostarp ar pienācīgām tiesībām uz finansējumu subjektiem, kuri iedibināti valstīs ar zemiem vai vidējiem ienākumiem. Tajā pašā laikā – saskaņā ar asociācijas nolīgumiem un koncentrējoties uz Savienībai radītu pievienoto vērtību – būtu jāveicina trešo valstu asociēšana ar Programmu, jo īpaši saistībā ar tās sadarbības daļām.]

(25.a) Padome saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu var iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties tiek veiktas sarunas, tostarp par asociācijas nolīgumu formu un saturu.

(26) Par mērķi izvirzot savstarpējo attiecību starp zinātni un sabiedrību padziļināšanu un pēc iespējas lielāka labuma gūšanu no to mijiedarbības, Programmā būtu jāiesaista un jāiekļauj iedzīvotāji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas tādu atbildīgu pētniecības un inovācijas (API) darba programmu un satura kopīgā projektēšanā un izveidē, ar ko reaģē uz iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažām un apmierina to vajadzības un vēlmes, šajā nolūkā veicinot izglītošanu zinātnes jomā, padarot publiski pieejamas zinātniskās atziņas un atvieglot iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalību tās pasākumos. Tas būtu jādara visā Programmā un ar specializētu pasākumu starpniecību, kuri paredzēti daļā "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana". Pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana pētniecībā un inovācijā būtu jāveic kopā ar sabiedrības informēšanas pasākumiem, lai Programmā radītu un uzturētu sabiedrības atbalstu. Ar Programmu būtu arī jācenšas novērst šķēršļus un veicināt sinerģijas starp zinātni, tehnoloģiju, kultūru un mākslu, lai panāktu jaunu ilgtspējīgas inovācijas kvalitāti. Būtu jāuzrauga pasākumi, kas tiek veikti, lai uzlabotu iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu atbalstītajos projektos.

- (27) Attiecīgā gadījumā Programmā būtu jāņem vērā tālāko reģionu īpašās iezīmes, kas atzītas LESD 349. pantā, un atbilstīgi Komisijas paziņojumam "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem", kuru Padome ir atzinīgi novērtējusi ²⁴.
- (28) Ar Programmas ietvaros izstrādātajiem pasākumiem būtu jātiecas izbeigt dzimumu nevienlīdzību, būtu jāuzlabo darba un privātās dzīves līdzsvars un jāsekmē sieviešu un vīriešu līdztiesība pētniecībā un inovācijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu un LESD 8. pantu. Dzimuma aspekts būtu jāiekļauj pētniecības un inovācijas saturā un jāievēro visos pētniecības cikla posmos. Turklāt ar Programmas ietvaros veiktajiem pasākumiem būtu jātiecas novērst nevienlīdzību un veicināt līdztiesību un daudzveidību visos pētniecības un inovācijas aspektos saistībā ar vecumu, invaliditāti, rasi un etnisko izcelsmi, reliģiju vai ticību, kā arī seksuālo orientāciju.
- (28.a) Visā Programmā būtu pastāvīgi jācenšas nodrošināt administratīvo vienkāršošanu, jo īpaši administratīvā sloga mazināšanu atbalsta saņēmējiem. Komisijai būtu vēl vairāk jāvienkāršo savi instrumenti un norādījumi tā, lai slogs, ko tie rada atbalsta saņēmējiem, būtu minimāls. Komisijai jo īpaši būtu jāapsver iespēja izdot norādījumu saīsinātu versiju ²⁵.
- (29) Ar šo regulu nosaka mērķus un paredz Savienības pasākumu prioritātes pētniecībai un attīstībai aizsardzības jomā, norāda šādu pasākumu pamatvirzienus, kā arī nosaka Savienības finansiālās līdzdalības apjomu saistībā ar finansējumu pētniecībai un attīstībai aizsardzības jomā. Ņemot vērā aizsardzības rūpniecības nozares īpatnības, detalizētie noteikumi par Savienības finansējumu pētniecības projektiem aizsardzības jomā būtu jānosaka Regulā ... par Eiropas Aizsardzības fonda izveidi ²⁶, kas paredz līdzdalības noteikumus attiecībā uz pētniecību aizsardzības jomā. Sinerģijām būtu jāsniedz labums civilajai pētniecībai un pētniecībai aizsardzības jomā, lai gan pasākumiem, ko veic saskaņā ar šo regulu, izņemot tos, uz kuriem attiecas Eiropas Aizsardzības fonds, vajadzētu būt vērstiem tikai un vienīgi uz lietojumiem civilām vajadzībām. Lieka dublēšanās tiks novērsta.

²⁴ Komisijas paziņojums "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" (COM (2017) 623 final).

²⁵ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

²⁶

- (30) Šī regula nosaka Programmas finansējumu. Šajā regulā norādītā summa ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsaucē summa visā ikgadējās budžeta procedūras laikā [*atsauce ir attiecīgi atjaunināma atbilstoši jaunajam iestāžu nolīgumam: Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīguma (2013. gada 2. decembris) par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību* ²⁷ 17. punkta] nozīmē.
- (31) Uz šo Programmu attiecas Regula (ES, *Euratom*) Nr. [jaunā FR] ("Finanšu regula"), kas pieņemta, pamatojoties uz LESD 322. pantu, ja vien nav noteikts citādi, ņemot vērā pētniecības un inovācijas pasākumu specifisko būtību, kam nepieciešami atšķirīgi noteikumi, piemēram, attiecībā uz turpmāku vienkāršošanu vai īsākiem termiņiem. Tā paredz noteikumus par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumus par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu izpildi, finanšu palīdzību, finansēšanas instrumentiem un budžeta garantijām, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. [Noteikumi, kas pieņemti uz LESD 322. panta pamata, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam.]
- (31.a) Neskarot vispārējās sarunas par daudzgadu finanšu shēmu, pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" sadaļai "Dalības paplašināšana un izcilības apmaiņa" atvēlētajam kopējam budžetam vajadzētu būt vismaz 3,3 % no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" kopējā budžeta. No šā budžeta atbalsts būtu sniedzams galvenokārt tiesību subjektiem valstīs, uz kurām attiecinā minēto paplašināšanu ²⁸.

²⁷ Atsauce ir jāatjaunina: OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp. Nolīguma teksts pieejams: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁸ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

[(32) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES, *Euratom*) 2018/1046²⁹ ("Finanšu regula") un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013³⁰ un Padomes Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95³¹, (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96³² un (ES) 2017/1939³³ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, tostarp ar pārkāpumu, tostarp krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, nepareizi izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un, attiecīgā gadījumā, administratīvu sankciju piemērošanu.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu 541/2014/ES, un ar ko atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

³¹ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

³² Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

³³ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPP*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par nodarījumiem pret Savienības finanšu interesēm, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371³⁴. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF* un *EPPO* attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, un Eiropas Revīzijas palātai (ERP) nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķir līdzvērtīgas tiesības.]

[(32.a) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu³⁵ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu ar lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.]

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

³⁵ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

- (33) Ievērojot [atsauce attiecīgi jāatjaunina saskaņā ar jaunu lēmumu par AZT: Padomes Lēmuma 2013/755/ES 94. pantu ³⁶] aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) iedibinātas personas vai subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar Programmas noteikumiem un mērķiem un kārtību, kas var būt piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (34) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu, šī Programma ir jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, izmantojot īpašas ziņošanas un uzraudzības prasības, bet vienlaikus ir jāizvairās no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši dalībvalstīm un Programmas atbalsta saņēmējiem. Minētajās prasībās attiecīgā gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, pēc kuriem izvērtēt Programmas ietekmi uz vietas.
- (35) Lai Komisija varētu papildināt vai grozīt ietekmes ceļu rādītājus, ja to uzskata par nepieciešamu, tai vajadzētu būt deleģētām pilnvarām pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbu, rīkotu pienācīgas apspriešanās, arī ekspertu līmenī, un minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (36) Saskaņotība un sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un ES kosmosa programmu veicinās globāli konkurētspējīgu un inovatīvu Eiropas kosmosa nozari, pastiprinās Eiropas autonomiju piekļuvē kosmosam un tā izmantošanā aizsargātā un drošā vidē un stiprinās Eiropas lomu pasaulē. Izcilu pētniecību, revolucionārus risinājumus un pakārtotus lietotājus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" atbalstīs dati un pakalpojumi, kas kļūs pieejami ar kosmosa programmu.

³⁶ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (36.a)Saskaņotība un sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un programmu "Erasmus" sekmēs pētniecības rezultātu ieviešanu, izmantojot apmācības pasākumus, ienesīs inovācijas garu izglītības sistēmā un nodrošinās, ka izglītības un apmācības pasākumi balstās uz vismodernākajiem pētniecības un inovācijas pasākumiem. Šajā sakarā pēc izmēģinājuma darbībām, kas uzsāktas saskaņā ar programmu "Erasmus+" 2014.–2020. gadam attiecībā uz iniciatīvu "Eiropas universitātes", pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" attiecīgā gadījumā sinerģiski papildinās programmas "Erasmus" sniegto atbalstu iniciatīvai "Eiropas universitātes".
- (37) Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem būtu pienācīgi jāatspoguļo Programmas vajadzības, ņemot vērā bažas un ieteikumus, ko pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma izvērtēšanas laikā paudušas dažādas ieinteresētās personas un eksperti.
- (38) Kopēju noteikumu piemērošanai visā Programmā būtu jānodrošina saskaņots satvars, kas veicina dalību programmās, kuras finansiāli atbalsta no Programmas budžeta, tostarp dalību programmās, ko pārvalda finansēšanas struktūras, tādas kā *EIT*, kopuzņēmumi un jebkādas citas struktūras saskaņā ar LESD 187. pantu, un dalību programmās, kuras īsteno dalībvalstis, ievērojot LESD 185. pantu. Īpašu noteikumu pieņemšanai vajadzētu būt iespējamai, taču izņēmumi būtu pieļaujami tikai tad, kad tas patiešām ir nepieciešams un kad šāda nepieciešamība ir pienācīgi pamatota.
- (39) Darbībās, uz kurām attiecas Programmas darbības joma, būtu jāievēro pamattiesības un principi, kas atzīti jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Tādām darbībām vajadzētu būt saskaņā ar visiem tiesiskajiem pienākumiem, tostarp starptautiskajām tiesībām, un visiem attiecīgiem Komisijas lēmumiem, piemēram Komisijas 2013. gada 28. jūnija paziņojumu³⁷, kā arī ētikas principiem, kuru starpā ir jebkādu pētniecības integritātes pārkāpumu nepieļaušana. Pētniecības pasākumos būtu jāņem vērā arī LESD 13. pants, un būtu jāsamazina dzīvnieku izmantošana pētniecībā un testēšanā, paredzot ar laiku to izmantošanu aizstāt ar citiem veidiem³⁸.

³⁷ OV C 205, 19.7.2013., 9. lpp.

³⁸ Atsauce uz Komisijas paziņojumu par ES finansējumu cilvēka embriju cilmes šūnu izpētei saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" (galīgajā redakcijā šo zemspītras piezīmi paredzēts svītrot).

- (40) Atbilstīgi LESD 180. un 186. pantā noteiktajiem starptautiskās sadarbības mērķiem būtu jāveicina trešās valstīs iedibinātu tiesību subjektu un starptautisku organizāciju dalība. Programmas īstenošanai būtu jānotiek saskaņā ar pasākumiem, kas pieņemti atbilstīgi LESD 75. un 215. pantam, un jāatbilst starptautiskajām tiesībām. [Darbības, kas attiecas uz Savienības stratēģiskajiem aktīviem, interesēm, autonomiju vai drošību, dalību Programmas atsevišķās darbībās var ierobežot, to attiecinot vienīgi uz subjektiem, kas iedibināti dalībvalstīs, vai uz subjektiem, kas iedibināti noteiktās asociētajās valstīs vai citās trešās valstīs papildus dalībvalstīm.]
- (41) Atzīstot, ka klimata pārmaiņas ir viens no lielākajiem globālajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem un atspoguļojot to, cik svarīgi ir pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī Programma palīdzēs integrēt klimata pasākumus un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ar [25 %] no ES budžeta izdevumiem atbalstīt klimata mērķu sasniegšanu. Klimata aspektu integrēšanu pienācīgi iekļauj pētniecības un inovācijas saturā un piemēro visos pētniecības cikla posmos ³⁹.
- (41.a) Ar klimatu saistīto ietekmes ceļa rādītāju kontekstā Komisija ziņos par to projektu izlaidi, inovācijām un lēsto apkopoto ietekmi, kuri attiecas uz klimatu, tostarp pa Programmas daļām un īstenošanas veidiem. Šajā analīzē Komisijai būtu jāņem vērā Eiropas iedzīvotāju ilgtermiņa ekonomiskās, sociālās un ar vidi saistītās izmaksas un ieguvumi, kas izriet no Programmas pasākumiem, tostarp inovatīvu klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās risinājumu izmantošana, paredzamā ietekme uz darbvietu radīšanu un uzņēmumu dibināšanu, ekonomikas izaugsme un konkurētspēja, tīra enerģija, veselība un labjutība (tostarp gaisa, augsnes un ūdens kvalitāte). Šīs ietekmes analīzes rezultāti būtu jāpublisko, jānovērtē saistībā ar Eiropas mērķiem klimata un enerģētikas jomā un jāņem vērā turpmākajā stratēģiskās plānošanas procesā un turpmākajās darba programmās ⁴⁰.
- (41.b) Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem ar pētniecības un inovācijas pasākumiem būtu jāsekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana.

³⁹ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

⁴⁰ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (43) Sensitīvas vispārīgas informācijas izmantošana vai personu neatļauta piekļūšana sensitīviem rezultātiem var negatīvi ietekmēt Savienības vai vienas vai vairāku dalībvalstu intereses. Tāpēc konfidencialu datu un klasificētas informācijas apstrāde būtu jāreglamentē ar visiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, tostarp iestāžu iekšējiem noteikumiem, piemēram, Komisijas Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444, kurā ir noteikumi par drošības normām Eiropas Savienības klasificētās informācijas aizsardzībai.
- (44) Ir jānosaka minimālie dalības nosacījumi gan kā vispārīgs noteikums, ka konsorciā vajadzētu būt vismaz vienam tiesību subjektam no dalībvalsts, gan attiecībā uz atsevišķa Programmas darbību veida specifiku.
- (45) Ir lietderīgi paredzēt noteikumus un nosacījumus par Savienības finansējumu Programmas darbību dalībniekiem. Dotācijas būtu jāīsteno, ņemot vērā visus Finanšu regulā noteiktos iemaksas veidus, ieskaitot iemaksas pēc fiksētas summas, vienotas likmes vai vienības izmaksām, ar domu tos vēl vairāk vienkāršot. Dotāciju nolīgumā būtu jānosaka saņēmēju tiesības un pienākumi, tostarp – attiecīgā gadījumā – koordinatora loma un uzdevumi. Būtu jānodrošina, ka dotāciju nolīgumu paraugu izstrāde un jebkāda būtiska grozīšana notiek ciešā sadarbībā ar dalībvalstu ekspertiem.
- (46) Ar finansējuma likmēm šajā regulā domāti maksimālie apmēri, kas atbilst līdzfinansēšanas principam. Zemākas finansējuma likmes Programmas īstenošanas laikā var noteikt vienīgi pienācīgi pamatotos gadījumos.
- (47) Saskaņā ar Finanšu regulu Programmai būtu jānodrošina pamats atbalsta saņēmēju parasti izmantotās izmaksu uzskaites prakses plašākai akceptēšanai attiecībā uz personāla izmaksām un iekšējos norēķinos izmantotām preču un pakalpojumu vienības izmaksām (tostarp attiecībā uz lieliem pētniecības infrastruktūras pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" nozīmē). Iekšējos norēķinos izmantotām preču un pakalpojumu vienības izmaksām, ko aprēķina saskaņā ar atbalsta saņēmēju parasto grāmatvedības praksi, apvienojot faktiskās tiešās un netiešās izmaksas, vajadzētu būt iespējai, kuru var izvēlēties visi atbalsta saņēmēji. Šajā sakarā atbalsta saņēmējiem vajadzētu būt nodrošinātai iespējai iekļaut faktiskās netiešās izmaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz iemaksu sadales skalu šādās iekšējos norēķinos izmantotās preču un pakalpojumu vienības izmaksās ⁴¹.

⁴¹ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (48) Pašreizējā faktisko personāla izmaksu atlīdzināšanas sistēma būtu jāvienkāršo vēl vairāk, izmantojot uz projektu balstītu atalgojuma pieeju, kas izstrādāta pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros, un vēl vairāk jāsaskaņo ar Finanšu regulu, lai samazinātu Programmā iesaistīto ES pētnieku atalgojuma starpību ⁴².
- (49) Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" izveidotais, Komisijas pārvaldītais dalībnieku garantiju fonds ir izrādījies svarīgs garantiju mehānisms, kas mazina riskus, kuri saistās ar saistības neizpildījušo dalībnieku neatmaksātajām maksājamām summām. Tādēļ būtu jāturpina veidot Saņēmēju garantiju fondu, kas pārdēvēts par Savstarpējās apdrošināšanas mehānismu ("mehānisms"), un tas jāpaplašina, to attiecinot uz citām finansēšanas struktūrām, jo īpaši iniciatīvām uz LESD 185. panta pamata. Mehānismu būtu jāvar izmantot visu citu tieši pārvaldāmo Savienības programmu iemaksu saņēmējiem.
- (50) Būtu jānosaka rezultātu izmantošanas un izplatīšanas normas, nodrošinot, ka atbalsta saņēmēji piemērotā veidā rezultātus aizsargā, izmanto, izplata un gādā par to pieejamību. Lielāks uzsvars būtu jāliek uz rezultātu izmantošanu, un Komisijai būtu jāidentificē atbalsta saņēmēju iespējas izmantot rezultātus un maksimāli jāpalielina tās, jo īpaši Savienībā. Izmantošanā būtu jāņem vērā šīs programmas principi, tostarp inovācijas veicināšana Savienībā un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana ⁴³.

⁴² Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

⁴³ Daļa no kopīgās izpratnes ar EP.

- (51) Būtu jā saglabā pamatprogrammas priekšteces "Apvārsnis 2020" priekšlikumu izvērtēšanas un atlases sistēmas galvenie elementi, īpašu vērību atvēlot izcilībai. Priekšlikumi arī turpmāk būtu jā atlasa uz neatkarīgu ekspertu vērtējuma pamata. Komisijai arī turpmāk izvērtēšanas procesā attiecīgā gadījumā būtu jāiesaista neatkarīgi novērotāji. Attiecībā uz EIC "Pathfinder" darbībām, uzdevumiem un citos pienācīgi pamatotos gadījumos, kā izklāstīts darba programmā, var ņemt vērā to, ka jānodrošina projektu portfeļa vispārēja saskaņība, ar noteikumu, ka projektu priekšlikumi ir sasnieguši piemērojamās sliekšņa vērtības. Tā mērķi un procedūras būtu jāpublicē iepriekš. Saskaņā ar Finanšu regulas 200. panta 7. punktu pieteikumu iesniedzējiem būtu jāsaņem informācija par viņu priekšlikuma izvērtēšanu, jo īpaši – attiecīgā gadījumā – par noraidījuma iemesliem.
- (52) Lai Savienības līdzekļu saņēmējiem mazinātu administratīvo slogu, attiecībā uz visām programmas daļām, ja tas ir iespējams, saskaņā ar Finanšu regulas 126. un 127. pantu būtu jāīsteno sistemātiska savstarpēja paļaušanās uz revīziju un novērtēšanu ar citām Savienības programmām. Savstarpēja paļaušanās būtu skaidri jāparedz, ņemot vērā arī tādas citas ticamības noteikšanas elementus kā sistēmu un procesu revīzijas.
- (53) Specifiskas problēmas pētniecības un inovācijas jomā būtu jārisina, izmantojot godalgas, tostarp attiecīgā gadījumā kopējas vai apvienotas godalgas, kuru piešķiršanu organizē Komisija vai finansēšanas struktūra kopā ar citām Savienības struktūrām, asociētajām valstīm, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai bezpeļņas tiesību subjektiem.
- (54) Finansēšanas veidus un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu izvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un dot rezultātu, īpaši – ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un paredzamo neatbilstības risku. Dotāciju gadījumā apsver arī fiksētas summas, vienotas likmes un vienības izmaksu likmes izmantošanu.

IV PIELIKUMS
SINERGIJAS AR CITĀM PROGRAMMĀM

Lai maksimāli palielinātu pētniecības un inovācijas ietekmi uz sabiedrību, vidi un ekonomiku kopumā un palīdzētu sasniegt Savienības mērķus, Savienības finansējuma programmām jābūt saskaņotām un jādarbojas sinerģijā.

Sinerģijas ir balstītas uz programmu izstrādes un mērķu papildināmību un uz finansēšanas noteikumu un procesu saderību īstenošanas līmenī.

Finansējumu no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izmanto tikai tam, lai finansētu pētniecības un inovācijas pasākumus. Stratēģiskās plānošanas process nodrošina, ka dažādo Savienības finansējuma programmu prioritātes ir saskaņotas un ka pastāv saskaņotas finansēšanas iespējas dažādos pētniecības un inovācijas cikla posmos. Cita starpā – uzdevumos un partnerībās tiek izmantotas sinerģijas ar citām Savienības finansējuma programmām un politikas jomām.

Pamatprogrammas ietvarā izstrādāto pētniecības rezultātu un inovatīvo risinājumu ieviešanu veicina ar citu Savienības finansējuma programmu atbalstu, jo īpaši izmantojot izplatīšanas un izmantošanas stratēģijas, zināšanu pārnesi, papildu un kumulatīvus finansējuma avotus un saistītus politikas pasākumus.

Uz finansējumu pētniecības un inovācijas pasākumiem attiecas saskaņoti noteikumi, kas izstrādāti, lai nodrošinātu ES pievienoto vērtību, novērstu pārklāšanos ar dažādām Savienības programmām un panāktu maksimālu efektivitāti un administratīvo vienkāršošanu.

Turpmākajos punktos ir sīkāk izklāstīts, kā šīs sinerģijas īstenojas starp pamatprogrammu un dažādām Savienības programmām.

1. Sinerģijas ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (kopējā lauksaimniecības politika – KLP) nodrošina, ka:
 - a) pētniecības un inovācijas vajadzības lauksaimniecības nozarē un lauku teritorijās ES tiek apzinātas, piemēram, Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja"⁴⁴ ietvaros un ņemtas vērā gan pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā, gan darba programmās;
 - b) KLP nodrošina pētniecības un inovācijas rezultātu vislabāko izmantošanu un veicina inovatīvu risinājumu pielietojumu, ieviešanu un izvēršanu, tostarp to risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovācijas pamatprogrammu finansētajiem projektiem un no Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja";
 - c) ELFLA atbalsta tādu zināšanu un risinājumu ieviešanu un izplatīšanu, kas izriet no pamatprogrammas īstenošanā gūtajiem rezultātiem un rada dinamiskāku lauksaimniecības nozari un jaunas iespējas lauku teritoriju attīstībai.
2. Sinerģijas ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (EJZF) nodrošina, ka:
 - a) pamatprogramma un EJZF ir cieši savstarpēji saistīti, jo ES pētniecības un inovācijas vajadzības integrētās jūrlietu politikas jomā tiks atspoguļotas visā pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;

⁴⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas inovācijas partnerību "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja" (COM(2012) 79 final).

- b) EJZF atbalsta jaunu tehnoloģiju un inovatīvu produktu, procesu un pakalpojumu ieviešanu, jo īpaši tādu, kas izriet no pamatprogrammas jūras un jūrlietu politikas jomās; EJZF veicina arī zemes datu vākšanu, apstrādi un uzraudzību un izplata pamatprogrammas ietvaros atbalstīto attiecīgo darbību rezultātus, kas savukārt dod ieguldījumu kopējās zivsaimniecības politikas, ES jūrlietu politikas un starptautiskās okeāna pārvaldības īstenošanā.

3. Sinerģijas ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) nodrošina, ka:

- a) ar mehānismiem, kas nodrošina papildu un kumulatīvo finansējumu no ERAF un pamatprogrammas, atbalsta pasākumus, kas nodrošina saikni jo īpaši starp pārdomātas specializācijas stratēģijām un izcilību pētniecībā un inovācijā, tostarp kopīgas starpreģionālās/starpvalstu programmas un Eiropas mēroga pētniecības infrastruktūras, ar mērķi stiprināt Eiropas pētniecības telpu un veicināt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu;
- b) ERAF cita starpā koncentrējas uz reģionālo un vietējo pētniecības un inovācijas ekosistēmu attīstību un stiprināšanu un rūpniecības pārveidi, ietverot gan atbalstu pētniecības un inovācijas spēju veidošanai, gan rezultātu izmantošanu un jaunu tehnoloģiju un inovatīvu un klimatam nekaitīgu risinājumu ieviešanu no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām, izmantojot ERAF.

4. Sinerģijas ar Eiropas Sociālo fondu Plus (*ESF+*) nodrošina, ka:

- a) *ESF+*, izmantojot valstu vai reģionālās programmas, var integrēt un izvērst pamatprogrammā atbalstītās inovatīvās mācību programmas, lai nodrošinātu cilvēkiem prasmes un kompetences, kas tiem būs nepieciešamas, ņemot vērā darba tirgus pieaugošās prasības;

- b) mehānismus, ar kuriem nodrošina papildu finansējumu no *ESF+*, var izmantot, lai atbalstītu pasākumus, kas veicina cilvēkkapitāla izaugsmi pētniecībā un inovācijā, ar mērķi stiprināt Eiropas pētniecības telpu;
- c) *ESF+* integrē inovatīvas tehnoloģijas un jaunus darījumdarbības modeļus un risinājumus, jo īpaši tos, kas izriet no pamatprogrammām, lai sniegtu ieguldījumu inovatīvās, efektīvās un ilgtspējīgās veselības sistēmās un veicinātu piekļuvi labākai un drošākai Eiropas iedzīvotāju veselības aprūpei.

5. Sinerģijas ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) nodrošina, ka:

- a) pētniecības un inovācijas vajadzības transporta, enerģētikas un digitālajā nozarē ES tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;
- b) EISI atbalsta inovatīvu jaunu tehnoloģiju un risinājumu plaša mēroga ieviešanu un izvēršanu transporta, enerģētikas un digitālo fizisko infrastruktūru jomās, jo īpaši to tehnoloģiju un risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovāciju pamatprogrammām;
- c) informācijas un datu apmaiņa starp pamatprogrammu un EISI projektiem tiks veicināta, piemēram, izceļot pamatprogrammas tehnoloģijas, kuras sasniegušas augstu tirgus gatavības pakāpi, ko varētu turpināt izvērst ar EISI.

6. Sinerģijas ar programmu "Digitālā Eiropa" nodrošina, ka:
- a) tā kā vairākām tematiskajām jomām, kurām pievēršas pamatprogramma un programma "Digitālā Eiropa", ir raksturīga konverģence, atbalstāmo darbību veids, to gaidāmā izlaide un intervences loģika atšķiras un ir savstarpēji papildinoša;
 - b) pētniecības un inovācijas vajadzības saistībā ar digitālajiem aspektiem tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā; tas ietver pētniecību un inovāciju augstas veiktspējas datošanai, mākslīgajam intelektam un kibernetiķībai, apvienojot digitālās tehnoloģijas ar citām pamattehnoloģijām un ar tehnoloģijām, kas nav saistītas ar inovācijām; atbalsts uzņēmumiem, kas ievieš radikālas inovācijas (daudzas no tām apvienos digitālās un fiziskās tehnoloģijas); un atbalsts digitālās pētniecības infrastruktūrām;
 - c) programma "Digitālā Eiropa" ir vērsta uz liela mēroga digitālo spēju un infrastruktūras veidošanu augstas veiktspējas datošanas, mākslīgā intelekta, kibernetiķības un uzlabotu digitālo prasmju jomā ar mērķi panākt, ka visā Eiropā sabiedrībai nozīmīgās jomās (piemēram, veselība, valsts pārvalde, tieslietas un izglītība) vai tirgus nepilnību gadījumā (piemēram, uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, digitalizācija) ES satvarā tiek plaši ieviesti un izvērsti jau pastāvoši vai testēti kritiskas nozīmes inovatīvi digitālie risinājumi; programma "Digitālā Eiropa" galvenokārt tiek īstenota, izmantojot ar dalībvalstīm kopīgas koordinētas un stratēģiskas investīcijas, jo īpaši kopīgu publisko iepirkumu, investējot digitālajās spējās, kas tiks kopīgotas visā Eiropā, un ES mēroga darbībās, ar kurām atbalsta sadarbību un standartizāciju digitālā vienotā tirgus izveides ietvaros;
 - d) programmas "Digitālā Eiropa" spējas un infrastruktūra ir darītas pieejamas pētniecības un inovācijas kopienai, tostarp pasākumiem, kas tiek atbalstīti ar pamatprogrammu, tai skaitā testēšanai, eksperimentiem un demonstrējumiem visās nozarēs un disciplīnās;

- e) pamatprogrammas ietvaros izstrādātās jaunās digitālās tehnoloģijas pakāpeniski jāievieš un jāizvērš ar programmu "Digitālā Eiropa";
- f) pamatprogrammas iniciatīvas, kas paredzētas, lai pilnveidotu mācību programmas prasmju un kompetenču apguvei, tostarp tās iniciatīvas, ko īsteno Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta digitālās ZIK koplietošanas centros, papildina ar programmas "Digitālā Eiropa" atbalstītiem pasākumiem spēju veidošanai padziļinātu digitālo prasmju jomā;
- g) pastāv spēcīgi stratēģiskās plānošanas un darbības procedūru koordinēšanas mehānismi abām programmām, un to pārvaldības struktūrās ir iesaistīti attiecīgie Komisijas dienesti, dalībvalstu pārstāvji, kā arī citi, uz kuriem attiecas dažādās attiecīgo programmu daļas.

7. Sinerģijas ar Vienotā tirgus programmu nodrošina, ka:

- a) Vienotā tirgus programma risina tirgus nepilnības, kas ietekmē MVU, un veicinās uzņēmējdarbību un uzņēmumu izveidi un izaugsmi. Papildināmība pastāv starp Vienotā tirgus programmu un topošās Eiropas Inovācijas padomes (*EIC*) darbībām, kas vērstas uz inovatīviem uzņēmumiem, kā arī MVU atbalsta pakalpojumu jomā, jo īpaši, ja tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu finansējumu;
- b) Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, papildus citām esošām MVU atbalsta struktūrām (piemēram, valstu kontaktpunktiem, inovācijas aģentūrām), var būt noderīgs, lai nodrošinātu atbalsta pakalpojumus Eiropas Inovācijas padomes ietvaros.

8. Sinerģijas ar vides un klimata pasākumu programmu "LIFE" nodrošina, ka:

pētniecības un inovācijas vajadzības ES vides, klimata un enerģētikas problēmu risināšanai tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā. "LIFE" turpinās darboties kā katalizators ES vides, klimata un relevantās enerģētikas politikas un tiesību aktu īstenošanā, cita starpā pārņemot un izmantojot no pamatprogrammas gūtos pētniecības un inovācijas rezultātus, un palīdzēs tos izvērst valsts un (starp-)reģionu mērogā tad, kad tas var palīdzēt risināt problēmas, kas saistītas ar vidi, klimatu vai pāreju uz tīru enerģiju. Jo īpaši "LIFE" turpinās stimulēt sinerģijas ar pamatprogrammu, izvērtēšanā piešķirot bonusu tādiem priekšlikumiem, kuros ietverta pamatprogrammas rezultātu izmantošana. "LIFE" standarta rīcības projekti atbalstīs ES vides un klimata politikas īstenošanai piemērotu tehnoloģiju vai metodoloģiju izstrādi, testēšanu vai demonstrējumus, ja šīs tehnoloģijas vai metodoloģijas pēc tam var tikt izvērstas lielā mērogā, finansējot tās no citiem avotiem, tostarp no pamatprogrammas. Pamatprogrammas ietvaros izveidotā Eiropas Inovācijas padome var palīdzēt lielākā mērogā izvērst un komercializēt jaunas, revolucionāras idejas, kas varētu rasties no LIFE projektu īstenošanas.

9. Sinerģijas ar programmu "*Erasmus*" nodrošina, ka:

- a) pamatprogrammas, tostarp Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta, un programmas "*Erasmus*" apvienotie resursi tiek izmantoti, lai atbalstītu pasākumus Eiropas augstākās izglītības iestāžu stiprināšanai un modernizēšanai. Pamatprogramma papildinās programmas "*Erasmus*" atbalstu iniciatīvai "Eiropas universitātes" – attiecīgā gadījumā tās pētniecības dimensijai. Tā ir daļa no jaunu, kopīgu un integrētu ilgtermiņa un ilgtspējīgu stratēģiju izstrādes izglītības, pētniecības un inovācijas jomā, pamatojoties uz starpdisciplīnu un starpnozaru pieejām, lai padarītu šo zināšanu triādi par realitāti;

- b) pamatprogramma un programma "*Erasmus*" sekmē izglītības un pētniecības integrāciju, veicinot augstākās izglītības iestāžu spēju formulēt un izstrādāt kopīgas izglītības, pētniecības un inovācijas stratēģijas un tīklus, papildināt mācības ar jaunākajiem atklājumiem un praksēm pētniecībā, lai visiem studentiem un augstākās izglītības personālam, jo īpaši pētniekiem, nodrošinātu aktīvu pētniecības pieredzi, un atbalstīt citus pasākumus, kas integrē augstāko izglītību, pētniecību un inovāciju.

10. Sinerģijas ar Eiropas kosmosa programmu nodrošina, ka:

- a) augšupējās un lejupējās kosmosa nozares pētniecības un inovācijas vajadzības Eiropas Savienībā, kā arī Eiropas Kosmosa programmas vajadzībām, tiek apzinātas un noteiktas kā daļa no pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesa; pamatprogrammas "*Apvārtnis Eiropa*" ietvaros īstenotās kosmosa izpētes darbības attiecīgā gadījumā tiks izpildītas attiecībā uz tiesību subjektu iepirkumiem un attiecināmību atbilstīgi Kosmosa programmas noteikumiem;
- b) kosmosa dati un pakalpojumi, ko Eiropas kosmosa programma dara pieejamus kā sabiedriskos labumus, tiek izmantoti, lai ar pētniecības un inovācijas palīdzību izstrādātu revolucionārus risinājumus, tostarp pamatprogrammas ietvaros, un jo īpaši tādās jomās kā ilgtspējīgi pārtikas un dabas resursi, klimata pārraudzība, atmosfēra, sauszeme, piekrastes un jūras vide, viedās pilsētas, satīklota un automatizēta mobilitāte, drošība un katastrofu pārvarēšana;
- c) *Copernicus* programmas datu un informācijas piekļuves pakalpojumi tiek iekļauti Eiropas atvērtās zinātnes mākonī un tādējādi uzlabo pētnieku, zinātnieku un inovatoru piekļuvi *Copernicus* datiem; pētniecības infrastruktūras, jo īpaši *in situ* novērošanas tīkli, būs būtiski *in situ* novērošanas infrastruktūras elementi, kas ļaus izmantot *Copernicus* pakalpojumus, un, savukārt, tie gūs labumu no *Copernicus* pakalpojumu sniegtās informācijas.

11. Sinerģijas ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*) nodrošina, ka:
- a) pētniecības un inovācijas vajadzības *NDICI* un *IPA III* jomās tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem;
 - b) pamatprogrammas pētniecības un inovācijas pasākumi ar trešo valstu līdzdalību un mērķorientētās starptautiskās sadarbības darbības tiecas uz saskaņotību un koordināciju ar paralēlajām darbībām, kas vērtas uz iekļūšanu tirgū un spēju veidošanu atbilstīgi *NDICI* un *IPA III*, pamatojoties uz kopīgo vajadzību definīciju un intervences jomām.
12. Sinerģijas ar Iekšējās drošības fondu un robežu pārvaldības instrumentu Integrētas robežu pārvaldības fonda ietvaros nodrošina, ka:
- a) pētniecības un inovācijas vajadzības drošības un integrētas robežu pārvaldības jomās tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;
 - b) Iekšējās drošības fonds un Integrētas robežu pārvaldības fonds var atbalstīt inovatīvu jaunu tehnoloģiju un risinājumu izmantošanu, jo īpaši to tehnoloģiju un risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām drošības pētniecības jomā.

13. Sinerģijas ar fondu *InvestEU* nodrošina, ka:
- a) ar pamatprogrammu nodrošina apvienotu finansējumu no "Apvārsnis Eiropa" un *EIC* inovāciju izstrādātājiem, kuru projektiem raksturīgs augsts riska līmenis un kuriem tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu un ilgtspējīgu finansējumu. Vienlaicīgi pamatprogramma atbalstīs apvienotā finansējuma privātās daļas efektīvu nodrošināšanu un pārvaldību, izmantojot fondus un starpniekus, ko atbalsta programma *InvestEU* un citi;
 - b) finanšu instrumenti pētniecībai un inovācijai un MVU ir apvienoti fonda *InvestEU* ietvaros, jo īpaši izmantojot mērķtiecīgu pētniecības un inovācijas tematisko satvaru un izmantojot produktus atbilstoši MVU paredzētajai daļai, tādējādi palīdzot īstenot abu programmu mērķus;
 - c) pamatprogramma nodrošina pienācīgu atbalstu, lai projektus, kas nav piemēroti *EIC* finansējumam, attiecīgā gadījumā palīdzētu pārorientēt uz programmu *InvestEU*.
14. Sinerģijas ar Inovācijas fondu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros ("Inovācijas fonds") nodrošina, ka:
- a) Inovācijas fonds īpaši koncentrēsies uz inovāciju mazoglekļa tehnoloģijās un procesos, tostarp oglekļa uztveršanu un izmantošanu videi drošā veidā, kas būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas, kā arī uz produktiem, ar kuriem aizstāj augsta oglekļa satura produktus, un palīdzēs stimulēt tādu projektu izstrādi un īstenošanu, kuru mērķis ir CO2 uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana videi drošā veidā, kā arī inovatīvas atjaunojamās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas;
 - b) pamatprogramma finansēs tādu tehnoloģiju izstrādi un demonstrējumus, ar kurām var sasniegt ES dekarbonizācijas, enerģētikas un rūpniecības pārveides mērķus, jo īpaši izmantojot 2. pīlārā minētos pasākumus;

- c) Inovācijas fonds, ja tiek izpildīti atlases un piešķiršanas kritēriji, var atbalstīt to atbalsttiesīgo projektu demonstrējumu posmus, kuri varētu būt saņēmuši atbalstu no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām.

[15. Sinerģijas ar *Euratom* pētniecības un mācību programmu nodrošina, ka:

- a) pamatprogramma un *Euratom* pētniecības un mācību programma izstrādā visaptverošas darbības izglītības un mācību atbalstam (arī Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības), lai Eiropā saglabātu un attīstītu attiecīgās prasmes;
- b) pamatprogramma un *Euratom* pētniecības un mācību programma izstrādā kopīgus izpētes pasākumus, kas koncentrējas uz jonizējošā starojuma drošas izmantošanas ne-enerģētikas jomā transversālajiem aspektiem tādās nozarēs kā medicīna, rūpniecība, lauksaimniecība, kosmos, klimata pārmaiņas, drošība un gatavība ārkārtas situācijām un kodolzinātnes ieguldījums.] ⁴⁵

16. Sinerģijas ar Eiropas Aizsardzības fondu sniedz labumu civilajai pētniecībai un pētniecībai aizsardzības jomā, lai gan pasākumi, ko veic saskaņā ar pamatprogrammu, izņemot tos, uz kuriem attiecas Eiropas Aizsardzības fonds, ir paredzēti tikai un vienīgi lietojumiem civilajām vajadzībām. Lieka dublēšanās tiks novērsta.

⁴⁵ Atkarībā no iznākuma sarunās par attiecīgo tiesību aktu.